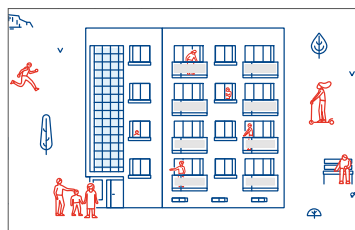

Rekonštrukcia cesty na Havran sa začína

str. 3

2 | aktuálne

Sčítala sa už viac ako tretina
obyvateľov

4 | COVID-19

Testovanie s malou účasťou

5 | aktuálne

Hasiči budú mať po rokoch
opäť zbrojnicu

Nezabudnite chrániť seba i svoje okolie:

**NOSTE
RÚŠKO**

Ruško musí
kompletne
prekrývať
ústa aj nos.

**DODRŽUJTE
ODSTUP**

Udržujte si od
ostatných osôb
odstup aspoň
2 metre.

**UMÝVAJTE SI
RUKY**

Používajte vždy
teplú vodu a
mydlo, v núdzi
dezinfekčný gél.

Spolu to zvládneme!

Nové panely na lávke po mesiaci demontovali

Kovová konštrukcia a potrubie v nej sú opäť obnažené. | foto: red

Krátko pred vianočnými sviatkami spoločnosť Lumiza informovala, že časť lávky nad obtokovým ramenom Váhu nebude otvorená prednostne. „Na krátku časť lávky boli osadené panely a pripravovala sa na uvedenie do prevádzky a otvorenie v decembri 2020. Bohužiaľ, ako sme prezentovali, nepodarilo sa zhotoviť finálny uzatvárací náter, na ktorý sme potrebovali pár slnečných dní (mohli byť aj mrazivé),“ uvádza v stanovisku Lumiza.

Pochôdzne panely, ktoré pracovníci firmy Lumiza v priebehu decembra uložili po celej dĺžke lávky, museli byť koncom januára vybrané a prevezené do temperovanej dielne, kde bude nanosený finálny náter. Zároveň sa opäť otvorila otázka nového povrchu lávky. „Predložili sme päť rôznych alternatív a podalternatív so širokým spektrom materiálov – alternatíva asfalt podľa pôvodného rozhodnutia, alternatíva zhotovenia moderného polyuretánového protišmykového povrchu, alternatíva zhotovenia nových panelov vo viacerých variantoch s protišmykovým povrchom a alternatíva moderného protišmykového povrchu z odľahčených kompozitných materiálov. Investor Mesto Piešťany má k dispozícii vzorky jednotlivých variant a aktuálne statickú vyhodnocuje návrhy zo statického hľadiska,“ uvádza realizátor prác. Dodajme, že mesto Piešťany v októbri 2020 trvalo na asfaltovom povrchu, teda na takom, aký bol na lávke aj pred rekonštrukciou. Spoločnosť Lumiza však za vhodnejšiu alternatívu považovala výplň zo zmesi asfaltu a betónu. Momentálne je na ťahu mesto, ktoré má povrch definitívne určiť.

Pôvodná cena rekonštrukcie lávky 608 000 eur sa postupne vďaka dodatkom ku zmluve zvýšila na 656 497 eur. Podľa spoločnosti Lumiza bude lávka v celom rozsahu sprístupnená do konca marca.

Lávka pre chodcov a cyklistov je uzatvorená od 28. novembra 2019. Na Krajinskom moste platí s ohľadom na cyklistov maximálna povolená rýchlosť 30 km/h.

tlačová správa Lumiza, red

Sčítala sa už viac ako tretina obyvateľov

Po desiatich rokoch na Slovensku opäť prebieha sčítanie obyvateľov. Nadväzuje na sčítanie domov a bytov, ktoré trvalo od júla minulého roku do polovice februára tohto roku. Počas prvého týždňa sa sčítalo 39,73 % obyvateľov Banky.

Rozdielom oproti minulým sčítaniam je spôsob získavania informácií. Sčítanie prebieha elektronicky (bez zbytočných papierov) a je integrované (štatisti využívajú údaje z registrov aj z vyplnených dotazníkov). Sčítať sa môžete jedným z nasledovných spôsobov:

1. Samosčítanie

Obyvatelia sa v termíne **od 15. februára do 31. marca 2021** sčítajú prostredníctvom webovej stránky www.scitanie.sk, prípadne cez mobilnú aplikáciu **SODB 2021**. Obyvateľ môže sčítať seba aj svoju rodinu v pohodlí domova prostredníctvom mobilu, počítača či tabletu. Ide o najjednoduchší a v čase epidémie najbezpečnejší spôsob sčítania sa. Sčítanie jednej osoby zaberie asi 5 až 10 minút.

2. Asistované sčítanie (pomocou stacionárnych, resp. mobilných asistentov)

Tento typ sčítania bude prebiehať **od 1. apríla do 31. októbra 2021**. Povinnosť sčítať sa si tak budú môcť splniť aj obyvatelia, ktorí sa nevedia sčítať elektronicky sami ani s pomocou blízkej osoby. V obci bude zriadené kontaktné miesto **v hasičskej zbrojnici na Topoľčianskej ceste 23** (v bývalom obecnom úrade), kde stacionárny asistent obyvateľov sčíta. Zároveň obec zabezpečí mobilného asistenta, ktorý navštívi imobilných či ťažko chorých obyvateľov, ktorí sa vopred nahlásia na mobilnom čísle **0901 745 177** (obecný úrad).

Podrobnosti k asistovanému sčítaniu prinesieme v najbližšom čísle.

Povinnosť sčítať sa majú všetci obyvatelia Slovenskej republiky (za dieťa vyplní dotazník jeho zákonný zástupca). V prípade otázok kontaktujte infolinku na čísle **02/20 92 49 19**, prípadne obecný úrad – **0901 745 177**. Informácie k sčítaniu nájdete aj na webstránke www.obecbanka.sk/oznamy/scitanie.

Upozornenie

Štatistický úrad SR varuje pred **falošnými sčítacími asistentmi**. Pripomínáme, že asistované sčítanie sa začína až **1. apríla**. Mobilný sčítací asistent navštívi iba tých digitálne vylúčených obyvateľov, ktorí o to vopred telefonicky požiadajú. V prípade pochybností kontaktujte políciu na čísle **158**.

K OCHRANE VAŠICH OSOBNÝCH ÚDAJOV PRISTUPUJEME ZODPOVEDNE

- bezpečnosť všetkých údajov je základnou podmienkou realizácie sčítania
- Štatistický úrad SR spolupracuje s Úradom na ochranu osobných údajov SR
- každý zamestnanec Štatistického úradu SR, ako aj všetci zamestnanci dodávateľov informačných systémov, ktorí pracujú na projekte sčítania, sú poučení o ochrane osobných údajov
- s administratívnymi zdrojmi údajov pracujú iba osoby, ktorým bolo udelené oprávnenie na prácu s takýmito údajmi za dodržiavania prísnych podmienok ochrany týchto údajov
- povinnosť mlčanlivosti má každý, kto sa pri príprave, priebehu a vykonaní sčítania a pri spracovaní jeho výsledkov oboznámi s údajmi
- osobitná pozornosť bude venovaná ochrane dôverných údajov pri štatistickom spracovaní

Výsledky zo sčítania obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa uskutočnia v roku 2021, budú pre mnohé sféry života dôležitým zdrojom informácií.

Údaje zo sčítania slúžia ako informácia o aktuálnom stave spoločnosti a východisko pre analýzy vývojových trendov alebo pre prognózy a projekcie ďalšieho vývoja jednotlivých oblastí spoločenského života.

V oblasti riadenia štátu a národného hospodárstva sú informácie o stave spoločnosti jedným z hlavných aspektov pri koncipovaní politik štátu, či už pri nastavovaní aktuálnych politik, alebo pri tvorbe dlhodobých stratégií.

Údaje zo sčítania majú vplyv napríklad na **prerozdelenie počtu kresiel v Európskom parlamente, ktoré sa odvíja od počtu obyvateľov členského štátu**.

Podrobné informácie o Sčítaní obyvateľov, domov a bytov 2021 nájdete na webovej stránke: WWW.SCITANIE.SK

Rekonštrukcia cesty na Havran sa začína

Dôležitá spojnica trnavskej a nitrianskej župy sa dočkala opravy. Prípravné práce na 4,4-kilometrovom úseku Cesty II/499 sa rozbehli už začiatkom februára. Rekonštrukcia má trvať najviac jeden rok.

Hlboké výtlky často nútia vodičov prejsť do protismeru. | arch. foto: vv

Práce sa oficiálne rozbehli v pondelok 22. februára. „Vzhľadom na aktuálne počasie budú osádzané dopravné značenia, odstraňované staré zvodidlá a prebehne čistenie a zaistovanie stability svahu na úseku cesty v najvyššom bode horského priechodu. Po skončení zimnej údržby, asi v polovici marca, budú práce postupne pokračovať na ďalších úsekoch cesty,“ povedal trnavský župan Jozef Viskupič.

Rekonštrukcia sa týka úseku Cesty II/499 od križovatky Topolčianska – Bananská (od tunajšieho cintorína) po hranicu Trnavského a Nitrianskeho samosprávneho kraja na horskom priechode Havran (po motore). Zrekonštruovaný bude úsek cesty dlhý 4,4 kilometra, z ktorého 3,2 kilometra sa nachádza v katastrálnom území našej obce a zvyšok v katastri Ratnoviec.

„Pôjde o rozsiahlu rekonštrukciu. Bude vybudovaných deväť

gabiónových múrov a dva mikropilótové železobetónové prahy na zaistenie stability násypov cesty a svahov. Konštrukcia múru pozostáva z drôtovo-kamenných košov, ktoré budú do zemného telesa kotvené tuhú geomrežou. Nový povrch zmodernizovanej cesty znesie väčšiu záťaž. Cesta bude tiež bezpečnejšia pre motoristov aj cyklistov – napríklad vďaka novým zvodidlám a odvodneniu. Zásadným a dlhodobým prínosom bude predovšetkým stabilizácia svahov nad cestou,“ informoval župan J. Viskupič.

„Verejného obstarávania na výber zhotoviteľa diela sa zúčastnilo až 14 uchádzačov z celého Slovenska. Oproti predpokladu sa cena modernizačných prác od križovatky ciest II/449 a II/507 v intraviláne obce Banka až po horský priechod Havran podarilo transparentnou súťažou znížiť o polovicu

na 2,2 milióna eur,“ doplnil Viskupič.

Najnižšiu sumu ponúkla firma Swietelsky-Slovakia, spol. s r. o., ktorá rekonštruovala tú istú cestu v úseku od Krajinského mosta po križovatku Topolčianska – Bananská, takisto vykonávala sanačné práce na spodnej časti Krajinského mosta, opravuje Sklený most a v nedávnej minulosti zmodernizovala aj schodisko Domu umenia. „Tento projekt je financovaný z európskych zdrojov v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu. Zmluva počíta so stavebnými prácami v dĺžke maximálne 12 mesiacov,“ dodal župan.

„Cesta bude uzavretá čiastočne. Doprava bude vedená v jednom jazdnom pruhu Cesty II/499 súbežne s opravovaným úsekom cesty, pričom bude riadená a usmerňovaná prenosným dopravným značením a v prípade potreby aj regulovákmi dopravy,“ uvádza sa v povolení na čiastočnú uzávierku.

Zrekonštruovaný úsek nadviaže z jednej strany na už opravený úsek pod Červenou vežou a z druhej strany na úsek v katastri obce Radošina, ktorý dal opraviť Nitriansky samosprávny kraj v roku 2019. Úsek dlhý 22 kilometrov vedie z Radošiny do Nemčíc, pričom zrekonštruovaná bola aj cesta v neďalekej obci Ardanovce. Rekonštrukcia stála 5,3 milióna eur. V rámci nej boli osadené merače rýchlosti a namalované bolo plastické vodorovné dopravné značenie, ktoré vodiča upozorní na vybočenie z jazdného pruhu.

tlačová správa TTSK, red

Seniori dostali respirátory

| foto: vv

Od piatku 5. do nedeľe 7. februára rozniesli pracovníci obecného úradu do schránok seniorov 450 kusov respirátorov typu FFP2. Každý obyvateľ, ktorý má 65 rokov a viac, dostal 1 respirátor. Respirátory sú v porovnaní s rúškami účinnejšie. Je však potrebné si ich správne nasadiť a prispôbiť tak, aby tesnili, a to najmä v oblasti okolo nosa. Spolu to zvládneme!

red

zaujalo nás

Banka v Kalifornii

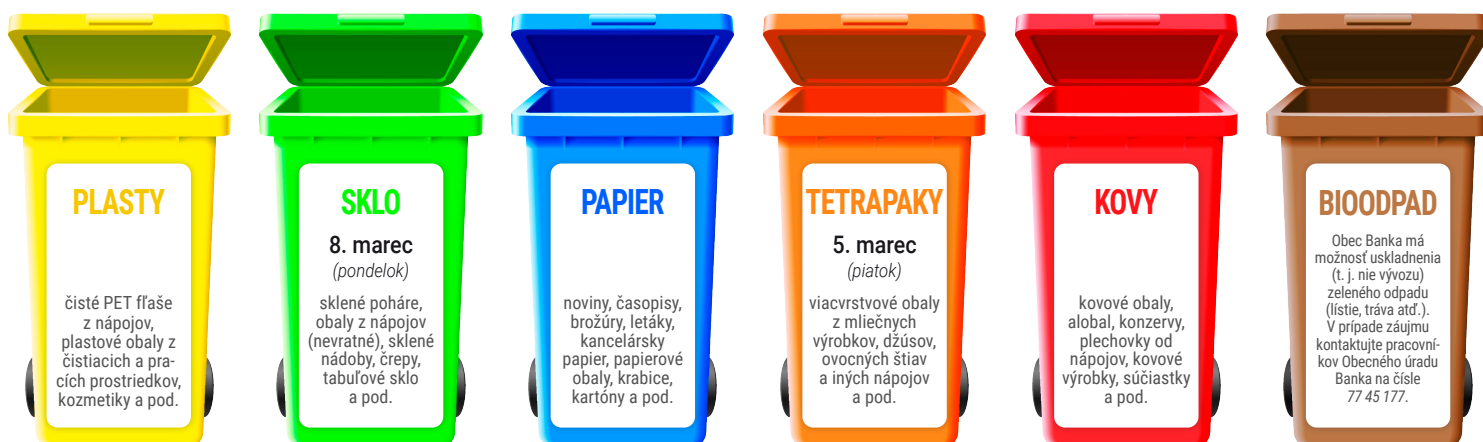
| foto: T. Brennessl

V januári sa nášmu rodákovi Tomášovi Brennesslovi v americkom meste San Francisco v štáte Kalifornia podarilo zachytiť vozidlo, ktoré má evidenčnom čísle napísané BANKA. A že náhody neexistujú...

vv

Kalendár vývozov triedeného odpadu na mesiac marec

Termíny vývozov komunálneho i separovaného odpadu určuje a vývoz zabezpečuje spoločnosť Marius Pedersen, a. s. (tel. č.: 033/77 41 954).

Testovanie rodičov a učiteľov neprinieslo pozitívne prípady

V sobotu 6. februára odborný tím v školskej telocvični pretestoval zamestnancov základnej a materskej školy a tiež rodičov nastupujúcich detí. Otestovaných bolo 202 osôb, pričom miera pozitivity dosiahla 0,00 %.

Deti však do školy napriek tomu nenastúpili a pokračujú v dištančnej výučbe. Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trnave rozhodol, že pre zlú epidemiologickú situáciu v piešťanskom okrese nemôžu byť školy a škôlky počnúc 8. februárom otvorené. V tom čase sa náš okres nachádzal v III. stupni varovania, ktorý je v celkovom pohľade druhým najhorším. Od pondelka 15. februára sa radí okres Piešťany už k čiernym (najhorším) okresom.

RÚVZ Trnava, red

Testovanie s malou účasťou

| foto: vv

V sobotu 13. a v nedeľu 14. februára a následne 20. februára sa na Banke opäť testovalo. Testovalo sa bez čakania, spôsobené to bolo nielen skúsenými pracovníkmi, ale aj nízkou účasťou. Priestory po testovacích dňoch vydezinfikovali hasiči.

Výsledky z 13. a 14. februára 2021

- ošetovaní: 556
- negatívni: 551
- pozitívni: 5
- miara pozitivity: 0,89 %

Výsledky z 20. februára 2021

- ošetovaní: 384
- negatívni: 379
- pozitívni: 5
- miara pozitivity: 1,30 %

Okres Piešťany stále patrí medzi najviac postihnuté (čierne) okresy na Slovensku. Znamená to, že:

- školy zostávajú zatvorené
- platnosť testu pri ceste do práce je 7 dní
- pobyt v prírode je povolený len v rámci okresu

Všetky aktuálne informácie a nariadenia nájdete na webstránke obecbanka.sk/oznamy/koronavirus.

vv

Pani učiteľky vyzdobili chodby škôlky

Tento raz sme sa vybrali do materskej školy. Pani učiteľky spestrili steny škôlky rozprávkovými postavami. Nešlo však o žiadne lepenie nálepiek, ale o ručnú prácu. O maľby sa postarali: Monika Motýčková, Jana Gabrišová, Tatiana Sláviková, Andrea Vetriková, Michaela Uhrínová a Zuzana Chalásová. Pozrite si výsledok.

Veselé motívy pribudli v škôlkarskej šatni aj na chodbách.

Nezabudlo sa ani na kúty...

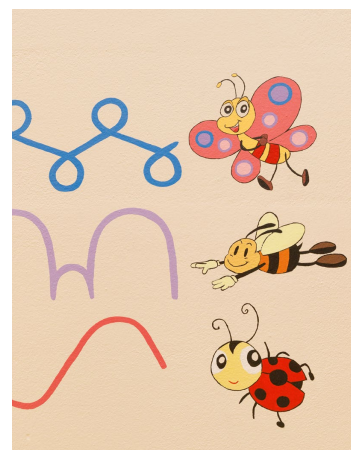
Maľby vznikli bez použitia šablón.

Pani učiteľky použili nezávadné farby, ktoré sú vhodné aj na natieranie hračiek.

Na chodbe pribudla takáto farebná grafomotorická pomôcka. Škôlkari si môžu s prstami obkresľovať rôzne tvarované čiary, čím sa pripravujú na výučbu písania.

Všetky tri vekové skupiny detí majú svoje čiary. Spestrené sú obrázkami.

COVID-19

Najčastejšie príznaky:

- horúčka
- suchý kašeľ
- únava
- strata čuchu a chuti

Menej časté príznaky:

- upchatý nos
- bolesť hrdla
- bolesť hlavy a závraty
- bolesť svalov a kĺbov
- nevoľnosť a vracanie
- hnačka
- zimnica

Vážne príznaky:

- dýchavičnosť
- nechutenstvo
- zmätenosť
- pretrvávajúca bolesť alebo tlak na hrudníku
- vysoká horúčka (nad 38 °C)

Hasiči budú mať po rokoch opäť zbrojnicu

Často sa našich dobrovoľných hasičov pýtajú, kde sídlia. Odpoveď je úsmevná: Každý člen ma kúsok zbrojnice u seba doma. V najbližších mesiacoch však príde zmena. Do konca roka vyrastie garáž pre hasičské vozidlo a hasiči sa nastahujú do staronových priestorov.

Garáž vyrastie vedľa budovy bývalého obecného úradu. Bude kopírovať pravý múr budovy. | foto: vv

Zbrojnice v minulosti

Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ) pôsobí v obci Banka od roku 1891. Tento rok, ak to vôbec epidemiologická situácia dovolí, sa uskutočnia oslavy 130. výročia jeho vzniku.

Hasiči sídlili najskôr na dnešnej Kamennej ulici. Neskôr, už počas socializmu, vyrástla požiarňa zbrojnice na Topolčianskej ceste oproti kaštielu. Súčasťou budovy bola garáž, jedna miestnosť a sociálne zariadenie. V garáži parkovala najskôr hasičská Tatra 805 a neskôr Avia A 31, ktorú si hasiči udržiavajú v prevádzkyschopnom stave dodnes.

Po osamostatnení našej obce v roku 1995 sa do polovice budovy nastahoval obecný úrad. Hasičom zostala garáž. O desať rokov neskôr prebehla rekonštrukcia obecného úradu, počas ktorej z hasičskej garáže vznikli dve ďalšie kancelárie. Pre hasičov bola v tom čase určená časť technického objektu vedľa kaštiela, avšak zbor, ktorý od prelomu tisícročí fungoval viac-menej len formálne, tieto priestory nevyužíval a slúžili ako dielňa. Partii nadšencov sa podarilo vzkriesiť zbor vo februári 2018.

Dotácia od štátu

Keďže budova, v ktorej dvadsaťpäť rokov sídlil obecný úrad, už nezahrňa garáž, obec v roku 2019 podala na ministerstvo vnútra žiadosť o finálny príspevok na výstavbu garáže. Obec Banka vo výzve uspela a na tento účel dostala tridsaťtisíc eur.

Momentálne je na ťahu Krajský dopravný inšpektorát v Trnave, ktorý sa má vyjadriť k napojeniu garáže na hlavnú cestu. V najbližších týždňoch bude na základe

vypracovanej projektovej dokumentácie vyhlásená verejná obchodná súťaž na realizáciu prác.

Začiatok výstavby sa blíži

Garáž bude pristavaná z pravej strany bývalého obecného úradu. Výstavba sa začne na jar, presný termín závisí od počasia. S prípravnými prácami a menej náročnými činnosťami pomôžu členovia DHZ a technickí pracovníci obecného úradu.

V prvom rade budú musieť byť na obecnom pozemku vytýčené inžinierske siete, taktiež bude zbúraný múrik, ktorý oddeľuje pozemok od chodníka a cesty. Po odstránení okna a prebúraní múru zbrojnice bude garáž prepojená s už existujúcou budovou. Garáž bude vybavená elektrickou bránou a vykurovaním. Dobíjanie autobaterie z elektrickej siete zabezpečí naštartovanie výjazdového vozidla v každom ročnom období.

„Garáž je dimenzovaná na hasičské vozidlo typu Avia A 31, resp. Iveco Daily. V zadnej časti bude uskladnený protipovodňový prívesný vozík. Plochu garáže využijeme do posledného centimetra,“ popisuje veliteľ Jaroslav Vido.

Hasiči veria, že do novej garáže čoskoro pribudne aj nové zásahové vozidlo Iveco Daily, o ktoré požiadali ministerstvo vnútra. Iveco by nahradilo dosluhujúcu Aviu, ktorá bola vyrobená v roku 1984.

Je to o kompromisoch

Voľný obecný pozemok, na ktorom vyrastie garáž, sa nachádza medzi dvoma budovami a nepatrí medzi najväčšie. Tejto skutočnosti bolo potrebné prispôbiť

samotný projekt. Výjazd z garáže na hlavnú cestu komplikuje zákruta Topolčianskej cesty, preto budú musieť byť z oboch strán cesty osadené semaforey s červenými svetlami. V prípade poplachu sa tieto na nevyhnutný čas rozsvietia – vodiči budú musieť zastaviť a umožniť výjazd hasičskej technike.

Konečne vlastné priestory

Začiatkom februára sa dobrovoľní hasiči pustili do upratovania miestností bývalej/budúcej zbrojnice. Priestory zbavili pavučín, vyzametal, povysávali, poumývali. Starší nábytok, ktorý zdedili po pracovníkoch obecného úradu, opraviť a premiestniť na nové miesto. Momentálne priestory zariaďujú, postupne pribúda vybavenie.

Prvá miestnosť bude kancelária veliteľa a bude sa v nej nachádzať aj archív. Druhá miestnosť bude slúžiť ako zasadačka a súčasne klubovňa. Posledná miestnosť bude šatňou a zároveň skladom vecných prostriedkov. Súčasťou budovy je aj malá kuchynka a, samozrejme, toaleta.

vv

Výzva

Ak máte doma staré predmety s tematikou hasičstva a záchranárstva, kontaktujte našich hasičov e-mailom: hasici@obecbanka.sk. Predmety budú súčasťou stálej výstavy na zbrojnici a budú sprístupnené počas osláv verejnosti. Hasiči sa potešia aj historickým fotografiami ich predchodcov a tiež informáciám o hasičskej kronike, ktorá je už roky akosi nezvestná...

Felicia so seniormi skončila v potoku

Klzké cesty a letné pneumatiky nie sú dobrá kombinácia... | foto: vv

Dňa 21. januára o 10.45 hod. nám obyvatelia nahlásili prevrátené vozidlo vo Vápenickom potoku. Po príchode na miesto udalosti bolo zistené, že osobný automobil Škoda Felicia s piešťanskými evidenčnými číslami je prevrátené naboku v koryte miestneho potoka. Svedkovia pomohli posádke vystúpiť z vozidla. V čase nášho príchodu príslušníci Hasičského a záchranného zboru Piešťany už boli na mieste a vykonávali záchranné a zabezpečovacie práce. 2 osoby boli v rukách Záchrannej zdravotnej služby. Boli vyšetrené, k zraneniam nedošlo. Jednotka Dobrovoľného hasičského zboru obce Banka spolupracovala pri zabezpečení prejazdnosti miestnej komunikácie a následne pri vyprostení havarovaného vozidla z potoka. Únik prevádzkových kvapalín nebol zistený. Zasahovalo družstvo 1 + 3 v zložení Jaroslav Vido, Ján Šmehlík st., Štefan Krajčech a Viktor Vrábel. Návrat na základňu o 13.10 hod.

Dobrovoľný hasičský zbor obce Banka

Nezvládol riadenie, prerazil zábradlie

25. januára dopoludnia nabúral vodič osobného auta do kamenného múru na úpätí Červenej veže. „46-ročný muž išiel s autom Fiat Punto cez Krajský most v smere z mesta Piešťany. Vodič pravdepodobne plne nevenoval pozornosť šoférovaniu a situácii v premávke, prešiel po prejazde mosta do protismeru a následne zišiel mimo cesty. Prednou časťou auta narazil do zábradlia a do kamenného múru. Pri nehode utrpel zranenia hlavy jeho 53-ročný spolujazdec, ktorého po prvotnom ošetrení previezli do piešťanskej nemocnice,“ uviedla policajná hovorkyňa Zlatica Antalová. Dodala, že mužovi bol na mieste zadržaný vodičský preukaz. Škody na vozidle sa vyšplhali na 500 eur, na zábradlí vznikla škoda vo výške 800 eur. O pár dní neskôr dali zábradlie do pôvodného stavu cestári.

KR PZ Trnava, red

Oprava organa

Dvaja organári momentálne pracujú na oprave hracieho stola. Časť opráv prebehne v dielni. | foto: vv

Drahí farníci a občania obce Banka, ďakujem vám za finančnú podporu na opravu organa v našom filiálnom Kostole sv. Martina, ktorá do dnešného dňa činila 5 200 eur. V minulom roku sa na organe urobili nevyhnutné opravy na jeho prevádzku: pretesnili sa vzduchovody a regulátory, opravili sa regulačné záložky, vymenili tlakové membrány, ovládania a organ sa čiastočne naladil. V súčasnosti je v hrateľnom, nie však ešte v dobrom stave, a je odporúčaná kompletná renovácia nástroja, ktorá by zaručila spoľahlivosť na ďalších minimálne 50 rokov. Ďakujem aj spolupracovníkom, ktorí vypomáhali pri zbierke alebo pri dohľade nad opravou.

Toho roku plánujeme zrenovovať hrací stôl, pokračovať v ďalšej výmene membrán (mieškov) prvého a druhého manuálu a v kompletnom vyčistení organa podľa finančných možností. Kompletná oprava sa ráta na 18 000 eur.

Ďakujem aj všetkým spolupracovníkom, ktorí pomáhali pri archeologickom výskume a teraz pomáhajú pri reštaurovaní starého kostola, ktorý je vzácnou historickou pamiatkou obce a celého piešťanského regiónu. Cieľom reštaurovania je dostať starý kostol do podoby zo 16. až 17. storočia. Jeho počiatky sa datujú do 13. storočia. Reštaurovanie prebieha s podporou dotácie z Ministerstva kultúry SR, obce Banka, farského úradu a vďaka zbierkam farníkov a občanov obce Banka, za ktoré všetkým srdečne ďakujem.

Do nového roku vám všetkým prajem hojnosť Božích milostí, pokoja a lásky v rodinách v náročných okolnostiach pandémie a obmedzení.

Jozef Gallovič, dekan – farár,
Farnosť sv. Cyrila a Metoda
v Piešťanoch

Ochranné pomôcky

Veľmi pekne ďakujeme pánovi **Marekovi Bartovicovi** za ochranné pomôcky, ktoré nám daroval na účely antigénového testovania.

Ocú Banka

Dejiny Banky spísané pred sto rokmi

V roku 2017 sa autor týchto obecných novín s pomocou dvoch známych podujal na digitalizáciu školskej kroniky. V súčasnosti je prepísaných 520 strán formátu A4 a prebiehajú grafické práce. Je pozoruhodné, že kronikári nezachytávali prvoplánovo len školský život, ale aj obecné, štátne i celosvetové udalosti. Texty v digitalizovanej kronike sme ponechali v pôvodnom znení. Ako malú ochutnávku prinášame predslov z roku 1921, v ktorom učiteľ, správca školy a kronikár Vítázoslav Juráček zhrnul dovtedy známe poznatky o histórii obce.

Vítázoslav Juráček vyučoval na Banke v rokoch 1915 až 1928.

Tradícia mnoho rozpráva o starodávnych časoch bananských, ale aj dľa písomných pamiatok obec Banka už v 14. storočí (storočí) jestvovala. Tradícia na 10. storočie po Kristovi kladie vzniknutie obce, čo neni úplne nemožné. Ján Kanizsay, ostrihomský arcibiskup (1387 – 1418) previedol Canonica Visitatio (biskupskú kontrolu), dľa ktorých dát obec Banka v roku 1397 už jestvovala ako cirkevná obec.

Ako vzniklo meno obce, na to sú rozličné mienky. Niektorí hovoria, že v chotáry bolo mnoho baní a od tých ju pomenovali Bankou. Dľa iných zas na kraji dediny, idúc do Piešťan na terajšom majetku Pflügerovcov stál veľkolepý hostinec, kde sa zámožní páni kartovali, stavali (vsádzali) veľké banky. Bolo to výletné miesto piešťanských kúpeľných hostov, kartárov. Tí sa svolávali slovami: „Podme sa hrať na banku, podme na banku.“ Iní zas trdia, že tu býval bohatý zemän, ktorý sa menoval Bankay a od neho pomenovali obec Bankou.

Koncom 16. a počiatkom 17. storočia smutné časy prežívala obec Banka. V roku 1599-om bola bitka s Turkom u Piešťan. Turci prejdúc cez rieku Váh, väčšinu kúpeľných hostov povraždili, ostatných spúťali a ako zajatcov zavliekli do Turecka. Ani Banka nebola vtedy šetrená. Ľud pred divokým Turkom utiekol do hôr a vo vydlabaných dierach sa sdržiaval. Tieto diery až do dnes existujú.

Na mieste dnešného obecného domu a školy stál v tej dobe kaštieľ, ktorého majiteľom bol zemän Bankay, výš spomenutý. Tento od

Rímskokatolícka ľudová škola vznikla v 2. polovici 19. storočia. Sídliła neďaleko Kostola sv. Martina na Kamennej ulici. Na snímke škola v roku 1928.

strachu pred Turkom pohádzal svoje zlato, striebro a iné šperky do studne, ktorú mal na dvore. On sám ale utiekol podzemnou cestou, ktorá viedla z jeho dvora až ku rieke Váh. Bojác sa od tržnenia (mučenia) tureckého utopil sa vo Váhu.

V roku 1638-om Imrich Bercsenyi za kráľovskej komore požičaných 5 000 zlatiek dostal Piešťany s kúpeľmi, obec Banku s vynohradmi a kameňolomom. Toto dokazuje po dnes jestvujúca listina, ktorú písal Ferdinand III. ku maďarskej kráľovskej komore.

Na koľko bol ľud v tej dobe nábožensky, dokazuje nápis na kameňnej tabule, ktorá bola pred niekoľko rokmi v bananskom chotáry vykopaná a pravdepodobne slúžila za základný kameň nejakého zemänskeho stavania (zemänskeho sídla). Na kameni

je vykresaný kríž s nasledujúcim nápisom: „*Salvator noster, unisere nostri, Sancta Maria, Patrona Hungariae, ora pro nobis Ladislav kmerico et Nicolao Bercsenyi anno 1652*“. Kamenná tabula je teraz v kamennom múre, okolo kostola postavenom, zamurovaná.

V roku 1706-om bol založený v Moravanoch nad Váhom farský úrad, od kedy sa stala obec Banka jeho filiálkou (pobočkou). Dotiaľ bola na Banke samostatná fara, ktorej kostol má pochádzať z doby prvého Štefana, kráľa uhorského.

autor: Vítázoslav Juráček (1921)

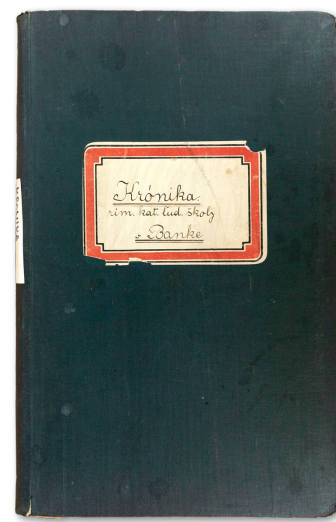
prepis: Viktor Vrábel (2017)

foto: školská kronika

O zverejnení digitálnej školskej kroniky na internete vás budeme informovať.

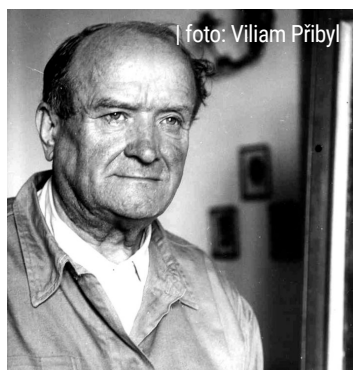
Kostol sv. Martina v 20. rokoch minulého storočia.

Prvý zo šiestich dielov školskej kroniky. Spolu obsahujú takmer tisíc strán.

Podľa koho sú pomenované ulice v obci?

Banka je pretkaná dvadsiatimi šiestimi ulicami. Štyri z nich sú pomenované po československých osobnostiach. Viete, čím sa títo štyria páni zapísali do histórie našej obce a do slovenských dejín?

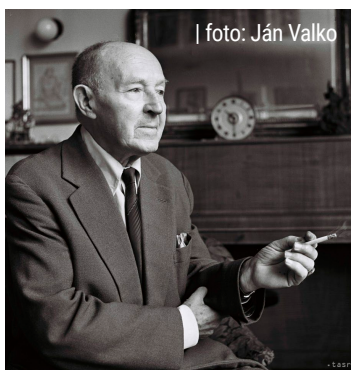

| foto: Viliam Pribyl

Janko Alexy

1894 – 1970

- bol slovenský maliar, spisovateľ a publicista
- patrí k zakladateľom slovenskej výtvarnej moderny
- pre jeho tvorbu je typická ľahkosť, úprimnosť a láskavý humor
- v roku 1933 založil na Banke slovenskú maliarsku umeleckú kolóniu (zanikla v roku 1937)
- v roku 1934 dal postaviť vilu, v ktorej tvorili aj Martin Benka, Miloš Bazovský či Zolo Palugay

| foto: Ján Valko

Martin Benka

1888 – 1971

- bol slovenský maliar, grafik, ilustrátor a výtvarný pedagóg
- patrí k vedúcim zakladateľom slovenského moderného výtvarného umenia
- jeho tvorba je inšpirovaná krajinou, ale i krásou ľudového výtvarníctva
- vedľa Alexyho vily na Banke si kúpil pozemok a premýšľal nad tým, že by sa v umeleckej kolónii usadil (kolónia umelcov však medzičasom zanikla)

| foto: Magdaléna Robinsonová

Miloš Alexander Bazovský

1899 – 1968

- bol slovenský maliar a grafik
- patrí k zakladateľom slovenskej výtvarnej moderny
- radí sa medzi najvýznamnejších slovenských maliarov 20. storočia
- jeho diela patria na Slovensku medzi najžiadanejšie
- pri svojej tvorbe sa inšpiroval ľudovým umením, dedinským a horským prostredím
- občasne navštevoval maliarsku kolóniu v Alexyho vile na Banke

| foto: wikipedia.org

Karel Domin

1882 – 1953

- bol český botanik, vysokoškolský pedagóg a politik
- vyučoval na Karlovej univerzite v Prahe
- venoval sa ochrane prírody
- významne sa zaslúžil o vznik Tatranského národného parku
- v rokoch 1930 až 1934 opakovane navštívil Piešťany a okolie vrátane Banky, pri svojich bádateľských vychádzkach podrobne preskúmal a zmapoval rastlinstvo tohto regiónu

súťažný hlavolam

Pálené z Banky

Okolo roku 1780 bol na Banke založený liehovar. Počas 1. Československej republiky bol jeho majiteľom Felix Löwy, ktorý na Banke vlastnil i obchod. V liehovare sa vyrábala borovička, slivovica... (tajnička na 20 písmen). V roku 1924 bol podnik presťahovaný do centra Piešťan na Sládkovičovú ulicu.

T	Ň	O	K	S	I	Ž	A	Ť	E	R	H	R	A	Z	D	A	
S	K	E	Y	O	R	P	R	A	M	I	C	A	E	D	N	K	
L	K	S	Z	Á	J	I	O	V	Č	I	A	K	A	Á	C	N	
D	E	L	D	E	A	O	A	O	A	T	E	L	T	O	K	A	
Ľ	E	U	A	I	R	Ú	T	N	A	T	K	I	I	S	V	B	
O	L	D	A	D E S T I L Á T Y										M	I	Á	N
B	N	E	I	S	Á	E	S	I	Z	Y	F	H	N	K	Ž	G	
K	A	H	T	N	K	V	A	I	R	E	Ž	I	O	A	L	U	
L	F	É	A	N	A	D	L	I	T	K	C	I	T	R	Ó	N	
A	T	N	A	R	O	É	A	I	P	A	L	I	C	A	Á	Á	
D	A	B	R	K	O	N	Š	P	I	R	Á	C	I	A	Y	R	

ANANÁS	NAFTA
ANTÚRIA	OBKLAD
BANKA	OSIKA
BANKET	OVČIAK
BLUDÁR	PALICA
CITRÓN	PRAMICA
DEDINA	RAHNO
ESTÉT	REZEŇ
FETIŠ	SALAŠ
GUNÁR	SEDA DLO
HORÁR	SKLAD
HRAZDA	SYSEĽ
INOVAŤ	TITÁN
KOJOT	TYMIÁN
KONŠPIRÁCIA	ŤAŽISKO
KOTLETA	VINICA
LIADOK	ZÁKLAD
LYŽICA	ŽERIAV

■ Jeden z riešiteľov hlavolamu získal **Lexikón slušného správania (F. Chorvát a J. Orlík)**, ktorý do našej súťaže venoval **Marek Polák – Antikvariát Knihaantik**. Pošlite **do 20. marca 2021** správne riešenie hlavolamu spolu s vašimi kontaktnými údajmi na e-mailovú adresu **sutaz@obecbanka.sk**. Zapojením sa do súťaže súhlasíte so spracovaním osobných údajov. Prajeme veľa šťastia!

■ Riešenie z minulého čísla zní: **preplnená žiakmi**. Výherkyňou otvárača nákupných vozíkov sa stala **Eva Mikušová**. Srdečne gratulujeme!

NÁVOD: AKO SA NENAKAZIŤ HOAXAMI O COVIDE

1.

DVAKRÁT ČÍTAJ, AŽ POTOM ZDIEĽAJ

Rozklikol si si ten článok? Naozaj si to celé dočítal? Pribrzdi, neponáhľaj sa, zamysli sa, či naozaj ide o dôveryhodnú informáciu hodnú šírenia.

2.

MYSLI NA TRI VECI: ZDROJ, ZDROJ A ZDROJ

Kto je autor, poznáš ho? Nie je to falošný účet? Odkiaľ čerpá, na koho sa odkazuje? Nenechaj sa nachytať lacnými podfukármi na internete.

3.

GOOGLE JE TVOJ KAMARÁT

Úplná bomba plná emócií, o ktorej si ešte nikde nepočul? Použi vyhľadávač a zamysli sa, prečo o tom nikde inde nepíšu. Možno preto, že je to výmysel? Viac zdrojov, viac rozumu.

4.

NIE KAŽDÝ JE NOVINÁR, KTO MÁ FACEBOOK

„Videl som na internete“ nie je dobrá odpoveď. „Jedna pani povedala“ nie je dobrý zdroj. Seriózni novinári sú lepší zdroj ako anonym z FB skupiny.

5.

ŠÍRIŤ INFORMÁCIE JE SMRTEĽNE VÁŽNA VEC

Šíriť hoax je hanba a nebezpečná vec, lebo môžeš potenciálne ohroziť iných. Pamätá na to aj trestný zákon, v ktorom je paragraf o šírení poplašnej správy.

6.

ROZPRÁVAJ SA S BLÍZKYMÍ O INTERNETE

Sociálne siete sú ešte stále nová vec a musíme sa spoločne učiť orientovať sa na nich. Majme trpezlivosť, empatiu a snahu pomáhať si v tom, aby sme boli čo najlepšie informovaní.

MINISTERSTVO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY